

Parlamentul României
Senat

Comisia juridică, de numiri,
disciplină, imunități și validări

Nr. XIX/ 116/ 24.04. 2024

RAPORT

asupra **Propunerii legislative privind modificarea și completarea Legii nr.286/2009 - Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare**

(L188/2024)

În conformitate cu prevederile art. 70 din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin adresa nr. **L188/2024**, în data de 8.04.2024, a fost sesizată de Biroul permanent al Senatului în vederea dezbaterii și elaborării raportului asupra **Propunerii legislative privind modificarea și completarea Legii nr.286/2009 - Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare**, inițiator: Boancă Rodica - senator Neafiliat.

Consiliul Legislativ a avizat favorabil propunerea legislativă, cu observații și propuneri. Se precizează în aviz că, referitor la textul propus pentru alin. (4), nou introdus la art. 192 din Codul penal, dar și cu privire la art. 336 alin. (1) (s.n.), cu privire la cerința ca îmbibația alcoolică din sânge peste limita prevăzută de lege să existe la momentul prelevării mostrelor biologice, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 732/2014, a constatat că “sintagma “la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională, aducând atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul respectării legilor și ale art. 20 referitor la preeminența tratatelor internaționale privind drepturile omului asupra legilor interne. (...).Sintagma menționată lipsește de previzibilitate norma de incriminare, în condițiile în care principiul respectării legilor și cel al legalității incriminării impun legiuitorului să legifereze prin texte suficient de clare și precise pentru a putea fi aplicate, inclusiv prin asigurarea posibilității persoanelor interesate de a se conforma prescripției legale.”.

Tot în Decizia nr. 732/2014 (s.n.) se precizează că “Îmbibația alcoolică se determină prin analiza toxicologică a mostrelor biologice recoltate la un moment de timp mai mult sau mai puțin îndepărtat de momentul săvârșirii infracțiunii, care este cel al depistării în trafic a conducătorului

vehiculului. Condiția ca îmbibația alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge să existe la momentul prelevării mostrelor biologice plasează, astfel, consumarea infracțiunii la un moment ulterior săvârșirii ei, în condițiile în care de esența infracțiunilor de pericol este faptul că acestea se consumă la momentul săvârșirii lor. Odată cu oprirea în trafic încetează starea de pericol pentru valorile sociale ocrotite de dispozițiile art. 336 din Codul penal, astfel încât, raportat la momentul prelevării mostrelor biologice, tragerea la răspundere penală nu se justifică. Stabilirea gradului de îmbibație alcoolică și, implicit, încadrarea în sfera ilicitului penal în funcție de momentul prelevării mostrelor biologice, care nu poate fi întotdeauna imediat următor săvârșirii faptei, constituie un criteriu aleatoriu și exterior conduitei făptuitorului în vederea tragerii la răspundere penală, în contradicție cu normele constituționale și convenționale mai sus menționate.”

Recent, subliniază Consiliul Legislativ, prin Legea nr. 200/2023, respectiva sintagmă (“la momentul prelevării mostrelor biologice”) a fost eliminată.

În ceea ce privește norma referitoare la stabilirea sancțiunii interdicției posibilității de a mai deține permis auto pe durata vieții, din text nu rezultă cu claritate natura juridică a acestei sancțiuni. În plus, în măsura în care aceasta ar constitui o pedeapsă complementară, prevederile aplicării acesteia pe durată nedeterminată este în dezacord cu sistemul sancționator penal, în cadrul căruia singura pedeapsă aplicabilă pe o astfel de durată este detențiunea pe viață. De asemenea, reglementarea ar fi în dezacord cu jurisprudența Curții Constituționale, prin care s-a stabilit că interdicțiile trebuie reglementate într-un mod rezonabil și proporțional cu situația care le-a determinat, evitându-se stabilirea în dreptul pozitiv a unor interdicții absolute și perpetue (Deciziile CCR nr. 304/2017 și 475/2018).

Referitor la norma propusă pentru art. 336 alin. (1), din prevederea referitoare la “confiscarea vehiculului” rezultă că s-a avut în vedere instituirea unui caz de confiscare specială obligatorie. Or, așa cum s-a subliniat în doctrină, “caracterul obligatoriu al măsurii confiscării este subsumat celui al proporționalității” în ceea ce privește restrângerea exercițiului dreptului de proprietate. Astfel, instanța de judecată va examina dacă, în cauza dedusă judecății, restricția dreptului îndeplinește exigențele art. 53 din Constituție, astfel încât, deși obligatorie, măsura nu se va aplica ope legis.

Consiliul Economic și Social a avizat nefavorabil propunerea legislativă, precizând că art. 192 și art. 336 din Codul Penal au fost modificate (prin Legea nr. 200/2023), în sensul introducerii unei noi prevederi referitoare la conducerea de autovehicule pe drumurile publice, sub influența substanțelor psihoactive, precum și al înăsprirea pedepselor privative de libertate pentru persoanele care, aflate sub influența unei îmbibații alcoolice peste 0,80 grame/litru sânge, conduc autovehicule. Spre exemplu, se invocă faptul că este excesiv și injust să fie sancționată penal o persoană care a utilizat la indicația scrisă a medicului, de exemplu, un medicament pentru combaterea insomniei cu 24 de ore înainte înainte de a conduce autovehiculul, cu toate că nu are/nu avea alterată capacitatea de a conduce, ci doar pentru că s-a detectat prezența reziduală a substanței psihoactive. Cadrul legal nu face diferențierea între persoanele care conduc autovehicule sub influența drogurilor de mare risc și a alcoolului la îmbibații de peste 0,80 grame/litru și cele la care sunt detectate concentrații reziduale, fără efect, de medicamente psihoactive. De asemenea, interzicerea pe viață a dreptului de a conduce autovehicule, aplicată chiar și complementar, poate fi excesivă în cazul unui conducător auto care a comis din culpă accidentul rutier aflându-se în deplinătatea capacității de a conduce, dar care a fost testat pozitiv după ce, cu minim 12 ore înainte, utilizase pe bază de prescripție medicală, precum și pentru un diagnostic care nu este incompatibil

cu dreptul de a conduce autovehicule, un medicament cu efect psihoactiv. În cazul conducătorilor consumatori de droguri de mare risc și a celor care conduc sub influența unor îmbibații alcoolice de cel puțin 0,80 grame la litru, această prevedere este adecvată.

Comisia pentru drepturile omului a transmis un aviz negativ.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul incriminării distincte a uciderii din culpă săvârșite ca urmare a conducerii unui autovehicul de o persoană care are, la momentul prelevării mostrelor biologice, o îmbibație alcoolică de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge sau se află sub influența unor substanțe psihoactive, precum și al agravării răspunderii penale pentru infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe (art. 336 Cod penal).

În Expunerea de motive, demersul legislativ este justificat în sensul că ”Se preconizează că prin majorarea pedepselor cu închisoarea în cazul săvârșirii infracțiunilor menționate mai sus șoferii vor deveni mai responsabili și se vor abține de la consumul de alcool în concentrație mare sau de droguri pentru a evita distrugerea de bunuri și de vieți omenești pe drumurile publice. De asemenea, este posibil să scadă și incidența numărului de accidente provocate de acest tip de șoferi.”

Comisia juridică, în ședința din 22 aprilie 2024, a luat în dezbateră propunerea legislativă și avizele și punctele de vedere primite și a hotărât să adopte, cu majoritate de voturi ale membrilor prezenți, un **raport de respingere**, având în vedere recente modificări ale Codului penal, inclusiv prin Legea nr. 200/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a altor acte normative și prin Legea nr. 213/2023 pentru completarea art. 91 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal. De asemenea, au fost avute în vedere deciziile Curții Constituționale, invocate în avizul Consiliului Legislativ, de care nu s-a ținut cont la prezentul demers legislativ (îmbibația alcoolică din sânge, peste limita prevăzută de lege, care trebuie să existe la momentul prelevării mostrelor biologice; stabilirea sancțiunii interdicției posibilității de a mai deține permis auto pe durata vieții; confiscarea vehiculului în cazul îmbibației alcoolice de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge la momentul prelevării mostrelor biologice).

Supunem votului plenului Senatului prezentul **raport de respingere**, împreună cu propunerea legislativă.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face înregistrată cu adresa **L188/2024** parte din categoria **legilor organice**, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, și urmează să fie luată în dezbateră și adoptare de plenul Senatului, împreună cu prezentul **raport de respingere**, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(1) din Legea fundamentală, **ca și primă Cameră sesizată**.

Președinte,

Senator Cristian Augustin Niculescu Țâgârlaș

Secretar,

Senator Laura Mihaela Moagher

Întocmit, consilier Camelia Popescu